

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 418/09-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. P., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. R. B., s. r. o., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. augusta 2009 doručená sťažnosť JUDr. J. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním zo 14. septembra 2009 doručeným ústavnému súdu 22. septembra 2009, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa ako žalobca domáhal žalobou o ochranu osobnosti proti žalovanému O., B. (ďalej len „žalovaný“), ako vydavateľovi dvojtýždenníka I., vydania rozhodnutia, ktorým Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) uloží žalovanému povinnosť uverejniť ospravedlnenie sťažovateľovi v ním vydávanom označenom dvojtýždenníku tohto znenia:

„Ospravedlnenie prezidentovi policajného zboru.

Dňa 2.5.2007 a dňa 27.6.2007 dvojtýždenník I. uverejnil články, v ktorých boli uvedené nasledovné výroky

a) Nech Ťa preto nevyvedie z miery, ak Ťa predbehne ešte šialenejšou rýchlosťou, akou si povestná, iné auto a nebude to práve účastník spomínanej stupidnej ralley. Budú to buď miestni zakomplexovaní vidláci na upravených bežných značkách, snívajúci o jazde vo ferrari či v bentley, alebo policajný prezident, mentálne primrznutý v desiatich rokoch svojho veku;

b) Pokuty sa nemusíš obávať, naši policemen poznajú cenu peňazí veľmi dobre a majú pre ne slabosť, asi takú ako pre šľapky na P. ceste. Inak by tam tie slečny sotva postávali bez obáv z policajného zásahu;

c) Generál P. známy tým, že jazdí dvestokiletrovou rýchlosťou, svoje pobúrenie napísal do veľmi neštandardného listu.

Tieto výroky nepravdivo a difamujúco informujú o prezidentovi Policajného zboru pánovi P., čím došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnej cti a dôstojnosti. Za tento neoprávnený zásah sa prezidentovi Policajného zboru pánovi P. ospravedľujeme.

O. B., vydavateľ dvojtýždenníka I.“

Sťažovateľ tiež navrhol, aby okresný súd, zaviazal žalovaného na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 300 000 Sk, ako aj náhrady trov konania.

Sťažovateľ svoj žalobný návrh odôvodnil tým, že v periodiku žalovaného boli 2. mája 2007 s názvom „Milá Paris“ v rubrike Editorial a 27. júna 2007 s názvom „Policajný prezident žiada za údajnú urážku polície finančný dar 300 tisíc“ uverejnené

okrem iného aj už uvedené výroky o sťažovateľovi, ktoré sú nepravdivé, resp. pravduskresľujúce, a sú pre neho difamujúce. Sťažovateľ vo svojej žalobe poukázal i na to, že je verejne činnou osobou, zastáva významnú funkciu v spoločnosti (prezident Policajného zboru), pre výkon ktorej sa vyžaduje bezúhonnosť, pričom práve uvedenými článkami bola spochybnená nielen jeho bezúhonnosť, ale aj česť a dôstojnosť (najmä výrokom „*mentálne primrznutý v desiatich rokoch svojho veku*“).

Okresný súd rozsudkom č. k. 22 C 2/2008-72 z 13. októbra 2008 žalobu sťažovateľa v celom rozsahu zamietol a zaviazal ho nahradiť trovy konania žalovanému. Hoci okresný súd mal za preukázané, že žalovaný uverejnil uvedené výroky, za ktoré sa sťažovateľ domáhal ospravedlnenia, súd prvého stupňa dospel k záveru, že zásah do osobnosti sťažovateľa uverejnenými článkami nebol neprimeraný (ani s ohľadom na pozíciu sťažovateľa – prezidenta Policajného zboru), pretože boli reakciou na skoršie nenáležité verejné vyjadrenia samotného sťažovateľa (uverejnené v H. v článku „*P. osobitné úlohy: 200 km/hod. je naozaj dost'*“ a v denníku S.). Pre denník S. sťažovateľ uviedol, že jazdí na diaľnici dvestokilometrovou rýchlosťou, že jazdí rýchlo a dobre. Pre H. (v článku „*P. osobitné úlohy: 200 km/h je naozaj dost'*“) na otázku novinára, či ešte stále naháňa so zapnutým majákom cestných pirátov na diaľnici, sťažovateľ uviedol, že: «*To ma ešte neprešlo. Ja mám dost' silné auto na to, aby som naháňal tých bohatých na tých lepších autách. Jazdím dost' rýchlo, na druhej strane jazdím 30 rokov, mám jeden a pol miliónov kilometrov bez nehody. A ešte mám výnimku - mám 507 koňový súťažný voz, takže silnejšie auto tu nie je. Snažím sa jazdiť rýchlo, ale slušne. Keď ma niekto „opáli“ a ešte pri tom arogantne vytláča ostatných, tak idem po ňom. To nerozhodí, nech by robil čokoľvek. Na ceste do K. a späť sú to vždy dvaja - traja. (...) Na druhej strane je to česť byť pristihnutý priamo policajným prezidentom. (...) Výslovne nenaháňam, až keď je niekto arogantný a drzý ako opica. Ja idem po diaľnici dvestovkou a niekto ma „ofúkne“. No ale to sa predsa nerobí! Tých dvesto je naozaj dost'. Ja zákon neporušujem - tam, kde nie je obmedzená rýchlosť, sa na mňa stanovené rýchlosti nevzťahujú. Nie som ako český policajný prezident, ktorý musel odovzdať vodičský preukaz.»*

Pokiaľ ide o výrok uverejnený žalovaným na adresu sťažovateľa, že je „*mentálne primrznutý v desiatich rokoch svojho veku*“, okresný súd ho síce považoval za expresívny, ale s ohľadom na okolnosti, za ktorých bol článok žalovaným zverejnený, a s ohľadom to,

že išlo o glosu (Editorial), výraz nemožno podľa názoru okresného súdu považovať za difamujúci a zasahujúci do osobnej cti a dôstojnosti sťažovateľa. Ďalší výrok, ktorý bol predmetom konania (*„Pokuty sa nemusíš obávať, naši policemen poznajú cenu peňazí veľmi dobre a majú pre ne slabosť, asi takú ako pre šľapky na P. ceste. Inak by tam tie slečny sotva postávali bez obáv z policajného zásahu.“*), nesúvisí s osobou sťažovateľa. Posledný výrok (*„Generál P. známy tým, že jazdí dvestokilometrovou rýchlosťou, svoje pobútenie napísal do veľmi neštandardného listu.“*) považoval okresný súd za preukázaný a primeraný aj s ohľadom na predmetný list, ktorý doložil do spisu žalovaný. Okresný súd poukázal v odôvodnení svojho rozsudku i na to, že sťažovateľ nepožiadaval žalovaného o uverejnenie tlačovej opravy, nepožiadaval o uverejnenie ospravedlnenia a namiesto toho vyzval žalovaného na poskytnutie peňažného daru neinvestičnému fondu (po uverejnení prvého článku zaslal žalovanému iba spomínaný list *„Znevažovanie činnosti príslušníkov Policajného zboru - pokus o zmier“* z 11. júna 2007, v ktorom ho požiadaval o poskytnutie finančného daru 300 000 Sk označenému neinvestičnému fondu). Rozsudok okresného súdu č. k. 22 C 2/2008-72 z 13. októbra 2008 bol opravený opravným uznesením č. k. 22 C 2/2008-81 z 15. decembra 2008.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom tvrdil, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobe vyhovel alebo ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Poukázal tiež na to, že uplatnenie nároku na ochranu osobnosti nie je podmienené podaním žiadosti o uverejnenie tlačovej opravy; výroky uverejnené žalovaným na adresu sťažovateľa sú nepravdivé, prekračujú mieru prípustnej nadsázky, dehonestujú sťažovateľovu česť a dôstojnosť; záver okresného súdu o tom, že články uverejnené žalovaným nie sú neprimeranou reakciou, pretože sú reakciou na nenáležité vyjadrenia samotného sťažovateľa, je dôsledkom nepochopenia zákonného chápania pojmu neprimeraného zásahu do osobnosti fyzickej osoby.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009 tak, že napadnutý rozsudok zmenil vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh

sťažovateľa na uloženie povinnosti žalovanému uverejniť ospravedlnenie, sčasti jeho návrhu na uverejnenie ospravedlnenia vyhovel a uložil žalovanému v určenej lehote v dvojtýždenníku I. na rovnakom mieste, štandardnou veľkosťou a druhom písma uverejniť ospravedlnenie tohto znenia:

«Ospravedlnenie prezidentovi policajného zboru.

Dňa 2.5.2007 a dňa 27.6.2007 dvojtýždenník I. uverejnil články, v ktorých bol uvedený nasledovný výrok: „Nech Ťa preto nevyvedie z miery, ak Ťa predbehne ešte šialenejšou rýchlosťou, akou si povestná, iné auto a nebude to práve účastník spomínanej stupídnej rally. Budú to buď miestni zakomplexovaní vidláci na upravených bežných značkách snívajúci o jazde vo ferrari či v bentley, alebo policajný prezident, mentálne primrznutý v desiatich rokoch svojho veku“. Tento výrok nepravdivo a difamujúco informuje o prezidentovi Policajného zboru pánovi P., čím došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnej cti a dôstojnosti. Za tento neoprávnený zásah sa prezidentovi Policajného zboru pánovi P. ospravedlňujeme.

O. B., vydavateľ dvojtýždenníka I.»

V zostávajúcej časti (teda pokiaľ ide o zamietnutie žaloby o uverejnenie ospravedlnenia vo vzťahu k ostatným uverejneným výrokom, ktoré boli predmetom konania, a zamietnutie žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy 300 000 Sk) odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Zároveň zaviazal sťažovateľa nahradiť žalovanému trovy prvostupňového i odvolacieho konania (680 €).

Zmeňujúci výrok svojho rozhodnutia odvolací súd odôvodnil tým, že výrok, podľa ktorého je sťažovateľ „mentálne primrznutý v desiatich rokoch svojho veku“, je neoprávneným zásahom do cti a dôstojnosti sťažovateľa, a to už len preto, že ide o hodnotiaci úsudok neprímeraný svojou formou, používa výrazy, ktorých miera expresivity je v značnom nepomere k cieľu kritiky, a autor článku mohol svoj cieľ dosiahnuť aj bez takýchto neprímeraných výrazov.

Vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že sa stotožnil s dôvodmi, pre ktoré okresný súd zamietol sťažovateľovu žalobu. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal i na to, že prvý článok žalovaného bol uverejnený v kontexte ďalších článkov popisujúcich nelegálne automobilové preteky, ktoré sa mali konať v B., a problematiku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Vo vzťahu k listu

„Znevažovanie činnosti príslušníkov Policajného zboru - pokus o zmier“ z 11. júna 2007, v ktorom sťažovateľ požiadal žalovaného o poskytnutie finančného daru 300 000 Sk označenému neinvestičnému fondu, odvolací súd poukázal na to, že z obsahu listu vyplýva, že túto sumu žiadal sťažovateľ od žalovaného poskytnúť ako satisfakciu za poškodenie dobrého mena celého Policajného zboru, a nie pre seba, a tento list bol sťažovateľovou reakciou na prvý uverejnený článok žalovaného. Výrok rozsudku okresného súdu o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval odvolací súd za vecne správny z dôvodu, že sťažovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie intenzity, rozsahu a trvania nepriaznivých následkov vzniknutých sťažovateľovi vzhľadom na jeho postavenie v práci a rodine. Za tejto situácie bol krajský súd toho názoru, že uložiť povinnosť žalovanému uverejniť ospravedlnenie sťažovateľovi je postačujúcou satisfakciou. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol krajský súd vychádzajúc zo zásady pomeru úspechu a neúspechu účastníkov konania [§ 142 ods. 2 a § 224 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)].

5. Rozsudok okresného súdu č. k. 22 C 2/2008-72 z 13. októbra 2008 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009 nadobudol právoplatnosť 24. júna 2009.

6. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je presvedčený, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jednak tým, že krajský súd potvrdil výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažovateľova žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a jednak tým, že sťažovateľ bol zaviazaný na náhradu trov konania žalovanému. Samotný rozsudok krajského súdu považuje sťažovateľ za nedostatočne odôvodnený, nepresvedčivý, jeho odôvodnenie za neúplné, a tým rozsudok za rozporný s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Dôvody, pre ktoré krajský súd potvrdil výrok okresného súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a výrok rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania považuje sťažovateľ za svojvoľné, arbitrárne a jeho právne dôvody za nesúladne s vykonanými skutkovými zisteniami.

Vo vzťahu k tej časti rozsudku krajského súdu, ktorou bol potvrdený výrok okresného súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, sťažovateľ poukázal na to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď nevzal do úvahy, že sťažovateľ je osobou absolútneho verejného záujmu, s čím je spojené mimoriadne citlivé spoločenské vnímanie jeho osoby. Sťažovateľ bol v článku jednoznačne a nepochybne identifikovateľný a jeho česť a ľudská dôstojnosť bola prezentovaná v skutkovo posunutých rovinách, pričom štát musí chrániť osoby pred neoprávnenými zásahmi médií do osobnostných práv osôb. Krajský súd však najmä nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka ustanovujúce predpoklady na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď konštatoval, že peňažná satisfakcia patrí postihnutému iba v prípade, ak je preukázané, že osobná ujma je spojená s konkrétnym a citeľným dopadom na spoločenské postavenie takejto osoby, stratu dôvery okolia, resp. v kruhu, v ktorom sa pohybuje. Podľa názoru sťažovateľa už publikovaním predmetných výrokov vzniklo konkrétne ohrozenie zníženia vážnosti sťažovateľa u svojich kolegov, podriadených zamestnancov a tiež spoluobčanov, a teda jednoznačne treba túto skutočnosť hodnotiť ako taký neoprávnený zásah do cti a dôstojnosti sťažovateľa, ktorý sa dotkol jeho mravnej integrity natoľko, že zároveň sa znížila jeho vážnosť u iných a zároveň sa ohrozilo jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti.

Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania rozsudku krajského súdu bolo základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a právo na spravodlivé konanie podľa jeho názoru porušené tým, že krajský súd mu v rozpore s požiadavkou zákonnosti a spravodlivosti uložil nahradiť trovy konania žalovanému a znášať vlastné trovy, ktoré mu v konaní vznikli bez náhrady od žalovaného. Podanie žaloby sťažovateľom bolo vyvolané nezákonným správaním žalovaného, ktoré konštatovali aj súdy, keď ho zaviazali uverejniť ospravedlnenie sťažovateľovi. Sťažovateľ v konaní dosiahol rozhodnutie súdu o povinnosti ospravedlniť sa mu žalovaným, a preto krajský súd nemal aplikovať na vec ustanovenie § 142 ods. 2 OSP, ale mal na náhradu trov konania zaviazat' žalovaného (§ 142 ods. 3 OSP).

7. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„- rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.05.2009, sp. zn.: 15 Co/30/200-102, je neústavný a nezákonný, pretože ním a konaním ktoré mu predchádzalo, boli porušené ustanovenia:

a) Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

b) Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.05.2009, sp. zn.: 15 Co/30/2009-102, základné ústavné práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces boli porušené,

- ruší rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.05.2009, sp. zn.: 15 Co/30/2009-102 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie,

- priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1193 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (*mutatis mutandis* sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ako to vyplýva zo sťažnostného návrhu (tzv. *petitu sťažnosti*), sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009 v podstate z dvoch dôvodov – jednak preto, že napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za nedostatočne odôvodnený, a tiež preto, že podľa jeho názoru krajský súd aplikoval v danej veci ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti a ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov súdneho konania spôsobom, ktoré popreli ich účel a zmysel, keď mu nepriznal aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a zaviazal ho nahradiť trovy konania žalovanému.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

1. Ústavný súd sa najprv zaoberal tvrdeniami sťažovateľa, podľa ktorých rozsudok krajského súdu v jeho potvrdzujúcej časti neobsahuje dostatok dôvodov, je nepresvedčivý a neúplný, a teda nezodpovedá požiadavke na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, a preto je v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009 vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku uviedol:

«S poukazom na ust. § 13 ods. 2 OZ o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch, možno hovoriť iba vtedy, ak sa zásah do cti a dôstojnosti dotkne mravnej integrity fyzickej osoby natoľko, že sa zároveň znižuje vážnosť u iných, a tým sa ohrozí jej postavenie a uplatnenie v spoločnosti, a súčasne nepostačuje iba zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia.

Z vykonaného dokazovania na súde prvého stupňa však nevyplýva, že by navrhovateľ v konaní preukázal okolnosti dokazujúce, že v danom konkrétnom prípade navrhovateľovi nepostačilo len ospravedlnenie a to predovšetkým z hľadiska intenzity, rozsahu a trvania nepriaznivých následkov vzniknutých navrhovateľovi, vzhľadom na jeho postavenie v práci, ale i v rodine.

Odvolací súd má za to, že uverejnenie ospravedlnenia je postačujúce k bodu písm. a) uverejnenom v návrhu navrhovateľa a preto navrhovateľovi nepriznal primerané zadosťučinenie vo výške 300.000,-Sk podľa § 13 ods. 2 OZ.

Pokiaľ ide o ostatné časti textu uvedené pod písm. b) a pod písm. c) žalobného návrhu navrhovateľa, odvolací súd potvrdil výrok súdu prvého stupňa, keď vzal do úvahy všetky okolnosti prípadu, ktoré predchádzali napísaniu článkov zo dňa 02.05.2007 a zo dňa 27.06.2007, najmä v súvislosti s článkom navrhovateľa uverejneného v H. pod názvom „P. osobitné úlohy: dvesto kilometrov za hodinu je naozaj dosť“, najmä s poukazom na vyjadrenia navrhovateľa v tomto článku. Vyjadrenia navrhovateľa ako: „... jazdím rýchlo...“, „... mám 507 koňový súťažný voz..., ďalej „... keď ma niekto „opáli“...“, slová „... to nerozchodí..., ja idem po diaľnici dvestovkou...“, ako aj celkový obsah článku, odvolací súd má za to, že išlo o nenáležité vyjadrenie navrhovateľa vzhľadom na jeho post, ako policajného prezidenta, pričom musel počítať s takouto reakciou.

Zároveň odvolací súd vzal v úvahu charakter novín, v ktorých boli uverejnené predmetné články a tiež aj na umiestnenie predmetného článku s ďalšími úvodnými článkami, ktoré v podstate poukazovali na nelegálne preteky, ktoré sa mali konať v Bratislave. Tiež vzal v úvahu najmä tú skutočnosť, že išlo o editoriál, o glosu.

K textu článku uverejnenému pod bodom b) odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, že táto časť článku sa netýka priamo osoby navrhovateľa.

Odvolací súd sa zaoberal aj stanoviskom navrhovateľa, ktorý bol uverejnený v denníku S. z 21.06.2007, kde sám navrhovateľ uviedol, že mu neprekáža, čo napísala novinárka o jeho osobe.

Odvolací súd v danom prípade poukazuje na prvý článok zo dňa 02.05.2007, v ktorom sa prvý krát uverejnila veta: „Policajný prezident mentálne primrznutý v desiatich rokoch svojho veku“, na ktorý článok navrhovateľ reagoval listom zo dňa 11.06.2007. Z obsahu tohto listu vyplýva, že navrhovateľ chránil a obhajoval nie seba, ale dobré meno policajného zboru. Navyše v ňom žiadal poskytnúť finančný dar vo výške 300.000,- Sk neinvestičnému fondu. Na to vyšiel ďalší článok dňa 27.06.2007, kde sa opätovne cituje vyššie uvedený predmetný text a až po tomto druhom uverejnenom článku navrhovateľ dňa 18.01.2008 podáva žalobu na ochranu osobnosti, z ktorej jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ má za to, že uverejnením uvedených článkov došlo k neoprávnenému zásahu do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti tak, ako to uviedol vo svojom písomnom návrhu.

Odvolací súd konštatuje, že správne súd prvého stupňa v danom prípade posúdil návrh navrhovateľa s poukazom na § 11 OZ. Navrhovateľ sa totiž týmto návrhom nedomáhal postupu podľa § 19 a § 20 Tlačového zákona č. 81/1966 Z. z.

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s poukazom na ust. § 224 O.s.p., v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p.

Trovy prvostupňového konania v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z. z. v platnom znení predstavujú sumu 32.384,13 Sk, čo predstavuje 1.074,95 Eur. Jedná sa o nasledovné úkony: príprava a prevzatie veci, pojednávanie dňa 26.05.2008, 30.06.2008, 08.10.2008 a pojednávanie 13.10.2008.

Odvolací súd za pojednávanie dňa 26.05.2008 priznal len $\frac{1}{4}$ odmeny s poukazom na ust. § 14 ods. 4 druhá veta citovanej vyhlášky, nakoľko pojednávanie v tento deň bolo odročené bez prejednávania veci a na pojednávaní dňa 13.10.2008 priznal len polovicu odmeny advokáta, tiež s poukazom na ust. § 14 ods.4 veta prvá citovanej vyhlášky, kde došlo len k vyhláseniu rozsudku. K dôvodom vypočítanej výšky odvolací súd poukazuje na

odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, v spojení s uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 15.12.2008 č. k. 22 C/2/2008-81.

Zástupca odporcu si trovy odvolacieho konania vyčíslil vo výške 285,20 Eur za 1 úkon právnej pomoci, t.j. účasť na odvolacom pojednávaní dňa 13.05.2009 v hodnote 278,25 Eur a paušálna suma 6,95 Eur.

Celkom trovy prvostupňového a odvolacieho konania by mali predstavovať sumu 1.360,15 Eur (1.074,95 Eur trovy prvostupňového konania + suma 285,20 Eur ak trovy odvolacieho konania). S poukazom však na ust. § 224 ods. 2 O.s.p., v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., keďže navrhovateľ bol úspešný len v jednom z troch napadnutých výrokov a taktiež nebol úspešný ani pokiaľ sa týka žiadaného primeraného zadosťučinenia, odvolací súd náhradu trov pomerne rozdelil tak, že úspech odporcu predstavuje $\frac{3}{4}$ a jeho neúspech, ktorý je zároveň úspechom navrhovateľa, predstavuje $\frac{1}{4}$. Vzhľadom na uvedený pomer zostávajú $\frac{2}{4}$ nákladov (po odpočítaní odporcovho úspechu), t.j. $\frac{1}{2}$ nákladov k náhrade, ktorú je povinný navrhovateľ zaplatiť k rukám právneho zástupcu odporcu s poukazom na ust. § 149 ods. 1 O.s.p. Ak teda celková suma trov prvostupňového a odvolacieho konania predstavuje 1.360,15 Eur, polovica týchto trov je 680,- Eur.»

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk a dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľa reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Ústavný súd preto považuje takéto odôvodnenie rozsudku za dostatočné, jasne a zrozumiteľne reagujúce na všetky pre vec významné argumenty sťažovateľa obsiahnuté v jeho odvolaní i skorších podaniach, a teda za ústavne konformné.

2. Ústavný súd sa preto zaoberal ďalšou argumentáciou sťažovateľa, ktorej obsahom boli tvrdenia o tom, že jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods.1 dohovoru boli porušené i preto, že krajský súd svoje rozhodnutie založil na takej aplikácii zákonných ustanovení, ktorá popiera ich účel a zmysel, a to tak vo vzťahu k jeho výroku, ktorým potvrdil zamietnutie žaloby sťažovateľa o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania.

Vo vzťahu k potvrdeniu rozsudku okresného súdu v časti, ktorou bola žaloba sťažovateľa o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietnutá, sťažovateľ tvrdil, že ak krajský súd odôvodnil túto časť svojho rozhodnutia tým, že *„z vykonaného dokazovania na súde prvého stupňa nevyplýva, že by navrhovateľ v konaní preukázal okolnosti dokazujúce, že v danom konkrétnom prípade navrhovateľovi nepostačilo len ospravedlnenie a to predovšetkým z hľadiska intenzity, rozsahu a trvania nepriaznivých následkov vzniknutých navrhovateľovi, vzhľadom na jeho postavenie v práci, ale i v rodine“*, a preto

„navrhovateľovi nepriznal primerané zadost'učinenie vo výške 300 000 Sk podľa § 13 ods. 2 OZ“, aplikoval ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka v rozpore s jeho účelom a zmyslom, a to z dôvodu, že peňažná satisfakcia nepatrí postihnutému iba v prípade, ak je preukázané, že osobná ujma je spojená s konkrétnym a citeľným dopadom na spoločenské postavenie takejto osoby, stratu dôvery okolia, resp. v kruhu, v ktorom sa pohybuje, ale patrí mu už vtedy, ak už publikovaním predmetných výrokov vzniklo konkrétne ohrozenie zníženia vážnosti postihnutého, ktoré v prípade sťažovateľa vzniklo, a to u jeho kolegov, podriadených zamestnancov a tiež spoluobčanov, a teda išlo o taký neoprávnený zásah do cti a dôstojnosti sťažovateľa, ktorý ohrozil jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 (teda najmä morálna satisfakcia – ospravedlnenie, pozn.) najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Krajský súd pri aplikácii týchto ustanovení vychádzal z takého ich výkladu, podľa ktorého pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vyžaduje od žalobcu v konaní o ochranu osobnosti, aby preukázal (uniesol dôkazné bremeno na svoje tvrdenie), že v dôsledku neoprávneného zásahu do jeho osobnosti nebolo postačujúcim priznanie morálnej satisfakcie (ktorú sťažovateľovi sčasti – vo vzťahu k jednému z troch uverejnených výrokov, ktoré boli predmetom konania – i priznal) najmä preto, že v značnej miere bola znížená jeho dôstojnosť ako osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti.

Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí žalobcovi v konaní o ochranu osobnosti iba za zákonom ustanovených podmienok (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a iba v zákonom stanovenej výške (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Pri rozhodovaní o tom, či bude priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a v akej výške, je potrebné

aplikovať ustanovenia § 13 ods. 2 a § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka v ich vzájomnej súvislosti. Posudzuje sa intenzita, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti. V súdnej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo opakovane vyslovené, že „pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 OZ, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 15/03, Zo súdnej praxe, 2003, č. 3, str. 68). Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že z hľadiska intenzity, trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých fyzickej osobe vzhľadom na jej postavenie v rodine a v spoločnosti v konkrétnom prípade nepostačuje zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej praxi poukázal i na to, že závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje aj so zreteľom na ohlas zásahu, ako aj na dĺžku trvania ujmy (R 29/2001), ktoré musia byť takisto preukázané.

Z uvedeného je zrejmé, že spôsob výkladu ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka krajským súdom je súladný s doterajšou rozhodovacou pracou všeobecných súdov a nevybočuje z nej. Aj ústavný súd je toho názoru, že pre záver všeobecného súdu o tom, že v konkrétnom prípade nepostačuje na odstránenie následkov neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby morálne zadosťučinenie, ale je namieste priznať jej i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to z dôvodu, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, musí vyplývať z vykonaného dokazovania, ktorého predmetom bude rozsah intenzity a trvania nepriaznivých následkov vzniknutých fyzickej osobe vzhľadom na jej postavenie v rodine a spoločnosti. Nepostačuje iba tvrdenie žalobcu o existencii nepriaznivých následkov vzniknutých na jeho osobnosti v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom, a to ani v prípade, ak ich žalobca podrobne popíše z hľadiska ich intenzity a rozsahu. Iba takýto výklad ustanovení § 13 ods. 2 a 3

Občianskeho zákonníka zodpovedá ich účelu a zmyslu. Nemožno pripustiť, aby všeobecné súdy rozhodovali (aj o tejto otázke) inak, ako na základe výsledkov vykonaného dokazovania.

Nielen z obsahu spisu okresného súdu, ale ani zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by sťažovateľ v priebehu konania pred okresným súdom či krajským súdom navrhol vykonať dôkazy na preukázanie týchto okolností. Za tejto situácie nemohlo preto zamietnutím predmetnej časti žaloby sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivý proces.

Pokiaľ sťažovateľ argumentuje tým, že pre vznik zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby postačuje aj len ohrozenie osobnosti postihnutého, tento názor sťažovateľa je správny a prejavuje sa v jednej z požiadaviek na vznik zodpovednosti za zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorým je objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať ujmu na osobnosti fyzickej osoby, teda narušiť alebo ohroziť jej osobnosť. Naplnenie podmienok vzniku zodpovednosti za zásah do osobnosti fyzickej osoby však so sebou prináša iba priznanie morálnej satisfakcie ako sankcie v prípade, ak je súčasne preukázané, že zásah do osobnosti fyzickej osoby bol neoprávnený, bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu na osobnosti fyzickej osoby a existuje príčinná súvislosť medzi zásahom a takýmto ohrozením osobnosti. To však ešte neznamená, že súčasne musia byť iba týmto splnené aj podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože pre takéto rozhodnutie súdu ustanovuje zákon osobitné podmienky v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pre stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zasa osobitné kritériá v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Ústavný súd preto nepovažoval právny názor krajského súdu, na ktorom založil svoje rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sťažovateľovi v peniazoch, za svojvoľný. Aplikácia ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka krajským súdom nepoprela jeho účel a zmysel, korešpondovala aj s doterajšou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, preto ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výrokom rozsudku krajského súdu, ktorým nebola sťažovateľovi priznaná náhrada nemajetkovej uchy v peniazoch, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. Ďalej sa ústavný súd zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv výrokom krajského súdu o náhrade trov konania, teda výrokom, ktorým krajský súd zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania v sume 680 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Sťažovateľ argumentoval tým, že krajský súd na vec nesprávne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 OSP, keď mal aplikovať § 142 ods. 3 OSP, a preto neposkytol mu súdnu ochranu ústavne súladným spôsobom, ak ho zaviazal na náhradu trov konania namiesto toho, aby takúto povinnosť uložil žalovanému, v situácii, keď súčasne uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa sťažovateľovi.

Podľa § 142 ods. 2 OSP ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 142 ods. 3 OSP aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

Krajský súd svoje rozhodnutie o náhrade trov konania založil na nevyhnutnosti rozhodnúť podľa § 142 ods. 2 OSP, keď dospel k záveru, podľa ktorého v danom prípade sú splnené podmienky na jeho aplikáciu, pretože v konaní obaja účastníci dosiahli čiastočný úspech. Krajský súd tento svoj záver odôvodnil tým, že *„navrhovateľ bol úspešný len v jednom z napadnutých výrokov a taktiež nebol úspešný ani pokiaľ sa týka žiadaného primeraného zadosťučinenia“*, v dôsledku čoho *„odvolací súd náhradu trov pomerne rozdelil tak, že úspech odporcu predstavuje 3/4 a jeho neúspech, ktorý je zároveň úspechom navrhovateľa, predstavuje 1/4“*.

Sťažovateľ argumentoval tým, že podanie žaloby sťažovateľom bolo vyvolané nezákonným správaním žalovaného, ktoré konštatovali aj sudy, a sťažovateľ v konaní dosiahol rozhodnutie súdu o povinnosti žalovaného ospravedlniť sa mu.

Ako vyplýva z obsahu spisu okresného súdu, sťažovateľ bol skutočne úspešný, pokiaľ ide o jeden z výrokov, ktorý žalovaný uverejnil. Rovnako však zo spisu vyplýva, že sťažovateľova žaloba vo vzťahu k zostávajúcim dvom napadnutým výrokom bola neúspešná, a to z dôvodu, že vo vzťahu k nim neboli naplnené podmienky vzniku zodpovednosti za zásah do osobnosti sťažovateľa. Už preto je zrejmé, že v prípade sťažovateľa nešlo o neúspech iba v pomerne nepatrnej časti, a už len preto neboli splnené podmienky na aplikáciu § 142 ods. 3 OSP. O neúspech iba v pomerne nepatrnej časti by mohlo ísť iba v prípade, ak by bolo sťažovateľovej žalobe vyhovené v celom jej rozsahu, pokiaľ ide o uloženie povinnosti žalovanému uverejniť ospravedlnenie, a jeho žaloba by bola zamietnutá vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sčasti (prípadne aj v celom rozsahu), pretože rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu v zmysle § 142 ods. 3 OSP.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd preto nepovažoval právny názor krajského súdu, na ktorom založil svoje rozhodnutie o náhrade trov konania, za svojvoľné či arbitrárne. Ani aplikácia ustanovenia § 142 ods. 2 OSP krajským súdom nepoprela jeho účel a zmysel. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu postupoval v súlade i so zásadou ústavne konformného výkladu, pretože nepoužil taký výklad dotknutých ustanovení, ktorý by poprel realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výrokom rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť aj to, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom povinný uviesť, ktoré jeho základné práva mali byť rozhodnutím orgánu štátu porušené, a ústavný súd je rozsahom sťažnosti viazaný. Sťažovateľ v podanej sťažnosti nenamietal, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu boli porušené aj iné jeho zakladané práva, ako právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. V situácii, keď sťažovateľ nenamietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti, nemohol sa ústavný súd zaoberať ani jeho argumentom, podľa ktorého štát v jeho prípade nesplnil pozitívnu povinnosť na ochranu tohto jeho základného práva na ochranu cti, keď mu neposkytol dostatočnú ochranu pred zásahom do jeho osobnostných práv zo strany médií.

Pre úplnosť vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd nezohľadnil, že sťažovateľ je osobou „absolútneho verejného záujmu“, s čím je spojené mimoriadne citlivé spoločenské vnímanie jeho osoby, ústavný súd dodáva, že pokiaľ ide o hranice prípustnej kritiky, tieto sú práve preto širšie k jeho osobe, než vo vzťahu k inej „súkromnej“ osobe, lebo je osobou verejného záujmu. Inak povedané, skutočnosť, že sťažovateľ je osobou „absolútneho verejného záujmu“, v konaní vedenom pred krajským súdom mala (práve naopak ako tvrdí sťažovateľ) za následok možnosť širšie posudzovať akceptovateľnú mieru tolerancie voči kritickým názorom vysloveným médiami na jeho adresu a širšie posudzovať mieru expresivity použitých výrazov vo vzťahu k nemu. Osoba verejného záujmu sama nevyhnutne a otvorene vystavuje podrobnému skúmaniu zo strany médií a širokej verejnosti každé svoje slovo a skutok a musí prejavovať väčšiu mieru tolerancie, najmä ak ona sama robí verejné vyhlásenia, ktoré pripúšťajú kritiku. Samozrejme, aj takáto osoba má právo na ochranu osobnosti, dokonca aj vtedy, ak koná ako

súkromná osoba, ale potreba takejto ochrany musí byť v rovnováhe so záujmami otvorenej diskusie o prejavoch takejto osoby.

4. Hoci z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ napáda pre porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudok krajského súdu č. k. 15 Co 30/2009-102 z 13. mája 2009 ako celok, vo vzťahu k zostávajúcej časti rozsudku krajského súdu, v ktorej bol odvolacím súdom ako vecne správny potvrdený rozsudok okresného súdu (zamietnutie žaloby o uloženie povinnosti žalovanému uverejniť ospravedlnenie za výrok *„Pokuty sa nemusíš obávať, naši policemen poznajú cenu peňazí veľmi dobre a majú pre ne slabosť, asi takú ako pre šľapky na P. ceste. Inak by tam tie slešny sotva postávali bez obáv z policajného zásahu“* a za výrok *„Generál P. známy tým, že jazdí dvestokilometrovou rýchlosťou, svoje pobúrenie napísal do veľmi neštandardného listu“*), sťažovateľ neuviedol žiadne osobitné argumenty, pre ktoré mali byť ním označené práva porušené. Ústavný súd sa napriek tomu zaoberal aj tým, či z jediného dôvodu uvedeného sťažovateľom v sťažnosti, ktorý sa mohol vzťahovať aj na zostávajúcu časť rozsudku krajského súdu (svojvoľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia), neboli tieto práva sťažovateľa porušené aj vo vzťahu k uvedenému výroku rozsudku krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ako dôvody na potvrdenie rozsudku okresného súdu uviedol, že rozsudok okresného súdu považuje za vecne správny z dôvodu, že okresný súd vzal do úvahy všetky okolnosti prípadu, ktoré predchádzali napísaniu článkov, a to najmä obsah sťažovateľových výrokov uverejnených v H. Súvisiace vyjadrenia sťažovateľa okresný súd správne považoval za nenáležité a sťažovateľ po ich prednesení a napísaní listu *„Znevažovanie činnosti príslušníkov Policajného zboru - pokus o zmier“* z 11. júna 2007, v ktorom požiadal žalovaného o poskytnutie finančného daru 300 000 Sk označenému neinvestičnému fondu, musel počítať s takouto reakciou (pokiaľ ide o výrok *„Generál P. známy tým, že jazdí dvestokilometrovou rýchlosťou, svoje pobúrenie napísal do veľmi neštandardného listu“*), a vo vzťahu k druhému výroku žalovaného (*„Pokuty sa nemusíš obávať, naši policemen poznajú cenu peňazí veľmi dobre a majú pre ne slabosť, asi takú ako pre šľapky na P. ceste. Inak by tam tie slešny sotva*

postávali bez obáv z policajného zásahu“) považoval odvolací súd rozhodnutie okresného súdu za vecne správne preto, že táto časť článku sa netýkala priamo osoby sťažovateľa.

Ústavný súd aj túto argumentáciu krajského súdu považuje z hľadiska zachovania práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces za dostatočnú a ústavne súladnú, keďže nebola založená na nesprávnej interpretácii ustanovení o ochrane osobnosti podľa Občianskeho zákonníka (§ 11 a nasl.), ktorou by bol popretý účel a zmysel týchto ustanovení, a to aj s ohľadom na to, že sťažovateľ musí prejavit' väčšiu mieru tolerancie, najmä ak on sám urobil verejné vyhlásenia, ktorého obsah pripúšťa kritiku (vo vzťahu k prvému z výrokov), ako aj preto, že iba použitie výrazu „*naši policemen*“ označuje relatívnu neurčitú skupinu osôb, ktorej je síce sťažovateľ súčasťou, avšak pre formuláciu tohto výroku iba z použitia daného výrazu nemožno usudzovať, že druhý uverejnený výrok sa vzťahuje na sťažovateľa.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že potvrdením rozsudku okresného súdu v jeho zamietajúcej časti krajským súdom nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2009